

|                             |                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่อวิทยานิพนธ์             | : การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนวิชาพระอภิธรรมปิฎก<br>ของนิสิตคณะพุทธศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ<br>ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี                                                                   |
| ผู้วิจัย                    | : พระมหาคำพันธ์ ปากโร (ภาคสมิ)                                                                                                                                                                                            |
| ปริญญา                      | : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)                                                                                                                                                                                       |
| คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ | : พระครูสมุห์เฉวียน กตปุญโญ,ดร. M.A.(sociology.),<br>Ph.D.(Sociology.)<br>: พระครูธรรมธะศิริวัฒน์ สิริวิฑฒโน,ผศ.ดร.<br>บธ.ม.(บริหารธุรกิจ), Ph.D.(Pali)<br>: ดร.เรืองเดช เขจรศาสตร์ พบ.ม.(พัฒนาสังคม),<br>ปร.ด.(ไทยศึกษา) |
| วันสำเร็จการศึกษา           | : มีนาคม ๒๕๕๙                                                                                                                                                                                                             |

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนวิชาพระอภิธรรมปิฎกของนิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ๒) เพื่อศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนวิชาพระอภิธรรมปิฎกของนิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ๓) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนวิชาพระอภิธรรมปิฎก ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี และ ๔) เพื่อประเมินผลคุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาพระอภิธรรมปิฎก โดยนิสิตคณะพุทธศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๔๓ รูป ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ( Cluster Random Sampling) วิธีการวิจัยใช้การออกแบบลักษณะร่วมมือ (collaborative research) คือให้เป็นไปตามสภาพปกติ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินผลการจัด การศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอนที่เป็นมาตรวัดลิเคิร์ท ๕ ระดับ ใช้สถิติพื้นฐานและ ทดสอบค่าที (pair t-test) วิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

๑) ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนวิชาพระอภิธรรมปิฎก ของนิสิตคณะพุทธศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนิสิตจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนรายวิชาอภิธรรมปิฎก เท่ากับ ๑๖.๖๐ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๒.๗๙ จากคะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๓๕ และคะแนนเฉลี่ยของนิสิตจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนรายวิชาอภิธรรม

ปิฎก เท่ากับ ๒๔.๖๕ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๒.๑๔ จากคะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๗

๒) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนวิชาพระอภิธรรมปิฎก ของนิสิตคณะพุทธศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ดีขึ้นด้วยค่าคะแนน ๘.๐๒ คะแนน โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ของคะแนนเต็มเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๙๖ค่าคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเฉลี่ย ๒๔.๖๕คะแนน ซึ่งสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเฉลี่ย ๑๖.๖๐ คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงให้เห็นว่าคะแนนมีการกระจายลดลง

๓) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนวิชาพระอภิธรรมปิฎก ของนิสิตคณะพุทธศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ก่อนและหลังการเรียนรายวิชาพระอภิธรรมปิฎก พบว่า หลังการเรียนรายวิชาอภิธรรมปิฎก มีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตสูงกว่า ก่อนเรียน โดยผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจากที่เรียน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานวิจัยที่ตั้งไว้

๔) การประเมินผลคุณภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาพระอภิธรรมปิฎก โดยนิสิตคณะพุทธศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๕ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๔๑ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การประเมินผลคุณภาพการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดหนึ่งข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

โดยมีการประเมินผลระดับมากที่สุดหนึ่งอันดับ ได้แก่ มีตำรา เอกสาร ประกอบการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา

ประเมินผลระดับมากห้าอันดับแรก ได้แก่ สรุปบทเรียน เนื้อหาได้ถูกต้อง และง่ายต่อการเข้าใจ สื่อความหมายได้ชัดเจนให้นิสิตเข้าใจ บรรลุวัตถุประสงค์ มีการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ

|                                     |                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Thesis Title</b>                 | : A Study of the Achievement of Learning and Teaching in Abhidhamma Pitaka Subject of the First Year Students of Faculty of Buddhism Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus |
| <b>Rerearcher</b>                   | : Phramahakampun paphakaro (Paksim)                                                                                                                                                                    |
| <b>Degree</b>                       | : Master of Arts (Buddhist Studies)                                                                                                                                                                    |
| <b>Thesis Supervisory Committee</b> | : Phrakrusamuha Chwean Katapuño, B.A. (Social Studies), M.A. (Soc., Eco), Ph.D. (Soc.).<br>: Prakrudhammathonsiriwat Siriwattano, Assist Prof., Ph.D.                                                  |
| <b>Date of Graduation</b>           | : March 2016                                                                                                                                                                                           |

### Abstract

The purposes of this research include: 1) To study the achievement of learning and teaching in Abhidhamma pitaka subject of the first year students of the Faculty of Buddhism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus; 2) To study the development of achievement of learning and teaching in Abhidhamma pitaka subject of the first year students of the Faculty of Buddhism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus; 3) To compare the pre-and-post learning and teaching achievement in Abhidhamma pitaka subject of the first year students of the Faculty of Buddhism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus; 4) To assess the quality of teaching in Abhidhamma pitaka subject of the first year students of the Faculty of Buddhism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus.

Sampling groups gained through cluster random sampling are 43 first year students in the second semester of academic year 2012 of the Faculty of Buddhism of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus. The research method is a collaborative research existing in normal condition. The research tools include achievement tests and education management assessment for improving teaching quality with five scales. Basic statistics and a pair t-test are used for data analysis. The findings of this research are:

1. In the achievement of learning and teaching in Abhidhamma pitaka subject of the first year students in the Faculty of Buddhism of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus, it has been found that the average score of the pre-learning

achievement test is 16.60 out of 30 or 55.35 percents and the standard deviation is 2.79 while the average score of the post-learning achievement test is 24.65 out of 30 or 82.17 percents and the standard deviation is 2.14.

2. The development of achievement of learning and teaching in Abhidhamma pitaka subject of the first year students in the Faculty of Buddhism of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus is improved with the score of 8.02. The achievement of learning that passes 70 percent criterion is increased to 96 percent. The average achievement score of post-learning is 24.65 that is higher than the average 16.60 of the pre-learning achievement score. The standard deviation shows that the score is decreasingly distributed.

3. Comparison of pre-and-post learning achievement in Abhidhamma pitaka subject of the first year students in the Faculty of Buddhism of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus, the post-learning achievement is higher than the pre-learning achievement. The difference between the assessments of pre-and-post learning achievement is statistically significant at .05 which is in line with the hypothesis.

4. In the assessment of the quality of teaching Abhidhamma pitaka subject assessed by the first year students in the Faculty of Buddhism of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ubonratchathani Campus, the quality of teaching Abhidhamma pitaka subject is collectively high with the average score of 4.35 and standard deviation is 0.41. When the assessment is considered by item, the quality of teaching is at the highest level that the teaching texts and documents are in accordance with the content. The five assessed items that are at high level include: The summary of lessons and content is correct and comprehensible; The content is clearly clarified and helps students understand and achieve the objectives; The assessment and evaluation is in accordance with the content of the subject; The assessment and evaluation have been continuously and regularly implemented and; The method of introduction to the lessons is interesting

### กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากคณาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ทั้งส่วนที่เป็นงานด้านวิชาการ และงานส่วนภาคสนาม ผู้เกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณพระครูสมุห์เฉวียน กตปุณฺโญ, ดร.ประธานที่ปรึกษา พระครูธรรมธร ศิริวัฒน์ สิริวิฑฺฒโน ผศ.,ดร. และขอเจริญพรขอบพระคุณ ดร.เรืองเดช เขจรศาสตร์ ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำพร้อมเสนอแนะแนวทางตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณพระมหาพรชัย สิริวิโร,ดร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการสอบทุกท่าน ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขออนุโมทนาขอบคุณอย่างสูงยิ่งสำหรับบิดามารดา ครูและอาจารย์ตลอดจนคณะอุบาสก และอุบาสิกาที่ให้การสนับสนุนและให้ความอุปถัมภ์ผู้วิจัยด้วยปัจจัย ๔ ด้วยดีเสมอมาทำให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาเล่าเรียนในระดับมหาบัณฑิตสำเร็จผ่านไปด้วยความราบรื่นด้วยดี

ผู้วิจัยขอนอบน้อมถวายวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ บูชาพระพุทธรูปของพระพุทธเจ้าทรงเป็นแม่แบบคุณงามความดีที่สำคัญที่พระพุทธองค์มีพระมหากรุณาธิคุณหาที่เปรียบไม่ได้ ด้วยการเสียสละความสุขส่วนพระองค์เพื่อประโยชน์ของมหาชนคนหมู่มาก ทำให้พระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สำคัญควรแก่การนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน จนทำให้ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนวิชาพระอภิธรรมปิฎกของนิสิตคณะพุทธศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี อันจะยังประโยชน์ต่อสังคมพุทธสมัยใหม่ต่อไป

พระมหาคำพันธ์ ปากโร (ภาคสี่ม)

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

## สารบัญ

| เรื่อง                                              | หน้า     |
|-----------------------------------------------------|----------|
| บทคัดย่อภาษาไทย                                     | ก        |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ                                  | ค        |
| กิตติกรรมประกาศ                                     | จ        |
| สารบัญ                                              | ฉ        |
| สารบัญตาราง                                         | ณ        |
| สารบัญภาพ                                           | ญ        |
| คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ                           | ฎ        |
| <b>บทที่ ๑ บทนำ</b>                                 | <b>๑</b> |
| ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา                  | ๑        |
| ๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย                         | ๔        |
| ๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย                             | ๔        |
| ๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ                             | ๔        |
| ๑.๕ ขอบเขตการวิจัย                                  | ๔        |
| ๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย                 | ๕        |
| <b>บทที่ ๒ เอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง</b>            | <b>๖</b> |
| ๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน         | ๖        |
| ๒.๑.๑ ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน              | ๖        |
| ๒.๑.๒ องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน | ๘        |
| ๒.๑.๓ ประเภทแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน           | ๙        |
| ๒.๑.๔ ลักษณะแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์                      | ๑๑       |
| ๒.๑.๕ หลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระ |          |
| การเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม                  | ๑๒       |
| ๒.๑.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน | ๑๓       |
| ๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน                | ๑๔       |
| ๒.๒.๑ ด้านหลักสูตรสาระการเรียนรู้                   | ๑๕       |
| ๒.๒.๒ ด้านการจัดการเรียนการสอน                      | ๑๗       |
| ๒.๒.๓ ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้                | ๒๐       |
| ๒.๒.๔ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน                  | ๒๔       |
| ๒.๒.๕ ด้านการวัดผลประเมินผล                         | ๒๖       |
| ๒.๒.๖ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน            | ๒๗       |
| ๒.๒.๗ การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย            |          |
| มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดง                        | ๓๑       |

|                                                                                          |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| ๒.๓ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิชาพระอภิธรรมปิฎก                                        | ๓๓        |
| ๒.๓.๑ ประวัติความเป็นมาของการศึกษาพระอภิธรรม                                             | ๓๓        |
| ๒.๓.๒ ประวัติการศึกษาพระอภิธรรมในประเทศไทย                                               | ๔๐        |
| ๒.๓.๓ ประวัติการศึกษาพระอภิธรรมในโชติกะวิทยาลัย                                          | ๔๑        |
| ๒.๓.๔ ประวัติการศึกษาพระอภิธรรมในมหาวิทยาลัย<br>มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย                  | ๔๒        |
| ๒.๓.๕ จุดมุ่งหมายของการศึกษาอภิธรรม                                                      | ๔๖        |
| ๒.๓.๖ จุดมุ่งหมายของการศึกษาพระอภิธรรมในมหาวิทยาลัย<br>มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย           | ๔๘        |
| ๒.๓.๗ ประโยชน์ของการศึกษาพระอภิธรรม                                                      | ๕๐        |
| ๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง                                                                | ๕๑        |
| ๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย                                                                 | ๕๔        |
| <b>บทที่ ๓ วิธีดำเนินการงานวิจัย</b>                                                     | <b>๕๕</b> |
| ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง                                                              | ๕๕        |
| ๓.๑.๑ ประชากร                                                                            | ๕๕        |
| ๓.๑.๒ กลุ่มประชากรตัวอย่าง                                                               | ๕๕        |
| ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย                                                           | ๕๖        |
| ๓.๒.๑ รายละเอียดของราย (มคอ.๓) วิชาพระอภิธรรมปิฎก                                        | ๕๖        |
| ๓.๒.๒ การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบ<br>ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน                            | ๕๖        |
| ๓.๒.๓ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน                                                 | ๕๖        |
| ๓.๒.๔ วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง<br>คำถามของแบบทดสอบกับ เนื้อหารายวิชา | ๕๗        |
| ๓.๒.๕ นำแบบทดสอบไปทดลองใช้                                                               | ๕๗        |
| ๓.๒.๖ วิเคราะห์หาคุณภาพแบบทดสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์<br>โปรแกรมสำเร็จรูป                     | ๕๗        |
| ๓.๒.๗ การสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินผลคุณภาพการสอน                                     | ๕๗        |
| ๓.๒.๘ ความเชื่อมั่นของแบบประเมิน                                                         | ๕๗        |
| ๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล                                                                  | ๕๗        |
| ๓.๔ วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย                                                              | ๕๘        |
| ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล                                                                   | ๕๘        |
| ๓.๖ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล                                                           | ๕๙        |
| <b>บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล</b>                                                      | <b>๖๐</b> |
| ๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล                                       | ๖๐        |
| ๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล                                                                 | ๖๐        |

|                                                                                                                        |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>บทที่ ๕ สรุปวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ</b>                                                                              | <b>๖๗</b>  |
| ๕.๑ จุดประสงค์ของการวิจัย                                                                                              | ๖๗         |
| ๕.๒ สรุปผลการวิจัย                                                                                                     | ๖๗         |
| ๕.๓ อภิปรายผลการวิจัย                                                                                                  | ๖๘         |
| ๕.๔ ข้อเสนอแนะ                                                                                                         | ๗๒         |
| ๕.๔.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย                                                                                             | ๗๒         |
| ๕.๔.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป                                                                                | ๗๓         |
| <b>บรรณานุกรม</b>                                                                                                      | <b>๗๔</b>  |
| <b>ภาคผนวก</b>                                                                                                         | <b>๘๐</b>  |
| ภาคผนวก ก รายระเอียดวิชา ๐๐๐ ๒๕๐ พระอภิธรรมปิฎก (มคอ.๓)                                                                | ๘๑         |
| ภาคผนวก ข แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน               | ๙๓         |
| ภาคผนวก ค ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระอภิธรรมปิฎก                                                          | ๑๐๒        |
| ภาคผนวก ง แบบประเมินผลการสอนของอาจารย์ประจำวิชาพระอภิธรรมปิฎก                                                          | ๑๐๘        |
| ภาคผนวก จ ผลการประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS                                                                                | ๑๑๑        |
| ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก                                                                 | ๑๑๖        |
| ภาคผนวก ช รายชื่อนิสิตคณะพุทธศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี | ๑๑๙        |
| <b>ประวัติผู้วิจัย</b>                                                                                                 | <b>๑๒๒</b> |



## สารบัญตาราง

| ตารางที่                                                                                                                         | หน้า |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ตารางที่ ๑ ค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนรายวิชาพระอภิธรรมปิฎก                                                                   | ๖๑   |
| ตารางที่ ๒ ค่าการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนรายวิชาพระอภิธรรมปิฎก                                                           | ๖๓   |
| ตารางที่ ๓ ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน<br>และหลังจากที่ได้เรียนรายวิชาพระอภิธรรมปิฎก                 | ๖๔   |
| ตารางที่ ๓ เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยในการอธิบายระดับคุณภาพการสอน                                                                          | ๖๔   |
| ตารางที่ ๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการสอน รายวิชา<br>พระอภิธรรมปิฎก ตามทัศนะของผู้เรียน จำแนกรายด้านและโดยรวม | ๖๕   |
| ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการสอนรายวิชา<br>พระอภิธรรมปิฎกตามทัศนะของผู้เรียนจำแนกรายข้อ               | ๖๕   |

|                                   | สารบัญภาพ |      |
|-----------------------------------|-----------|------|
| ภาพที่                            |           | หน้า |
| ภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย |           | ๕๖   |

## คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

### (๑) การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลีและพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรียงตามคัมภีร์ได้ดังนี้

| พระวินัยปิฎก  |   |           |              |           |
|---------------|---|-----------|--------------|-----------|
| วิ.มหา. (ไทย) | = | วินัยปิฎก | ภิกขุวิภังค์ | (ภาษาไทย) |

| พระสุตตันตปิฎก |   |             |             |                      |
|----------------|---|-------------|-------------|----------------------|
| ที.ม. (ไทย)    | = | สุตตันตปิฎก | ทีฆนิกาย    | มหาวรรค (ภาษาไทย)    |
| ที.ม. (ไทย)    | = | สุตตันตปิฎก | ทีฆนิกาย    | มหาวรรค (ภาษาไทย)    |
| ม.ม. (ไทย)     | = | สุตตันตปิฎก | มัชฌิมนิกาย | มูลปณณาสก์ (ภาษาไทย) |

| อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก |   |          |                                   |            |
|-----------------------|---|----------|-----------------------------------|------------|
| ที.สี.อ.(บาลี)        | = | ทีฆนิกาย | สมุจจลวิลาสินี สีสถกชนธวคคอนุฎกถา | (ภาษาบาลี) |

### (๒) การระบุหมายเลขย่อ

การอ้างพระไตรปิฎกภาษาบาลี และพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ใช้ระบุชื่อคัมภีร์ และระบุถึง เล่ม / ข้อ / หน้า ตามลำดับเช่น ที. ม. (ไทย) ๑๐ / ๕๐ / ๖๐. หมายถึงการอ้างอิงนั้นระบุถึงคัมภีร์สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๕๐ หน้า ๖๐